

การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกลักษณะที่ปรากฏในกลุ่มชนบางอาชีพ

(A COMPARATIVE STUDY OF PERSONALITY CHARACTERISTICS
FOUND IN CERTAIN OCCUPATIONAL GROUPS)

โดย

นางสาว ละออง พงษ์พานิช ค.บ. ๒๕๐๘

004340

วิทยานิพนธ์นี้

เป็นส่วนประกอบการศึกษาตามระเบียบปริญญาโทบัณฑิต

ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนกวิชาจิตวิทยา

พ. ศ. ๒๕๑๒

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนประกอบ
การศึกษาคณะระเบียบมหาบัณฑิต

112 ม 210:28

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

กรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

พ.ท.โพธิ์ พงศ์... ประธานกรรมการ
อ. กษณะ... กรรมการ
อ. ธีรภัทร... กรรมการ

อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย ดร. วิรัช ฤกษ์มาศ

วันที่... 6 เดือน... พฤษภาคม... พ.ศ. 2512.

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกลักษณะ ๑๔ ด้าน ของบุคคลในวิชาชีพ
ครู แพทย์ และ วิศวกร ตัวอย่างประชากร คือ ครู ๖๐ คน เป็นชาย ๓๐ คน และ หญิง ๓๐
คน แพทย์ ๑๐๐ คน เป็นชาย ๖๗ คน และ หญิง ๓๓ คน และวิศวกร ๑๐๐ คน เป็นชายทั้งหมด
วิธีการเลือก คือ สุ่มตัวอย่างจากบุคคลในวิชาชีพ ครู แพทย์ และ วิศวกรที่เป็นสมาชิกของสมาคม
การศึกษาแห่งประเทศไทย แพทย์สมาคมแห่งประเทศไทย และ วิศวกรรรมสถานแห่งประเทศไทย
ตามลำดับ และเป็นบุคคลที่ปัจจุบันประกอบอาชีพอยู่ในเขตจังหวัดพระนคร ธนบุรี เครื่องมือที่ใช้
ในการวิจัย คือ แบบทดสอบที่ดัดแปลงมาจาก The Edwards Personal Preference
Schedule วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ t - test และ F - test ผลปรากฏว่า มีความแตก
ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญระหว่างกลุ่มที่เปรียบเทียบกัน ดังนี้คือ

๑. ครูหญิงมีความต้องการรักษายของผู้อื่น และความต้องการขอความช่วยเหลือมากกว่าครูชาย
แต่น้อยกว่าในด้านความต้องการความเป็นระเบียบ และความต้องการคบเพื่อนต่างเพศ

๒. แพทย์หญิงมีความต้องการเข้าใจตนเองและคนอื่น ความต้องการขอความช่วยเหลือ
และความต้องการเปลี่ยนแปลงมากกว่าแพทย์ชาย แต่น้อยกว่าในด้านความต้องการมีอำนาจเหนือคนอื่น
และความต้องการคบเพื่อนต่างเพศ

๓. ครูชายมีความต้องการความเป็นระเบียบ ความต้องการเข้าใจตนเองและคนอื่นมากกว่า
แพทย์ชาย แต่น้อยกว่าในด้านความต้องการมีอำนาจเหนือคนอื่นและความต้องการก้าวร้าว

๔. แพทย์หญิงมีความต้องการก้าวร้าวมากกว่าครูหญิง

๕. ความต้องการรักษายของผู้อื่น ต่ำกว่ากับคนอื่น และการเข้าใจตนเองและคนอื่น สูงสุด
ในกลุ่มครู รองลงมาคือแพทย์ และวิศวกรน้อยที่สุด ความต้องการความเป็นระเบียบ สูงสุดใน
กลุ่มครู รองลงมาคือวิศวกร และแพทย์น้อยที่สุด ความต้องการทั้งตนเอง และความต้องการคบ
เพื่อนต่างเพศ สูงสุดในกลุ่มวิศวกร รองลงมาคือแพทย์ และครูน้อยที่สุด ความต้องการก้าวร้าว
สูงสุดในกลุ่มแพทย์ รองลงมาคือวิศวกร และครูน้อยที่สุด

Thesis Title - A Comparative Study of Personality Characteristics
Found in Certain Occupational Groups

Name - Miss La-or Pongparnich
Department of Psychology

Date - April 28, 1969

ABSTRACT

This study attempted to compare 15 personality characteristics between teachers, doctors and engineers. Subjects were sixty teachers: 30 males and 30 females; a hundred of doctors: 67 males and 33 females; and a hundred of males engineers; who were the members of Educational Association of Thailand; Medical Association of Thailand and Engineering Association of Thailand and now worked in Bangkok and Thonburi. The Edwards Personal Preference Schedule was used to measure the personality characteristics of the subjects. The obtained data were analysed by t-test and F-test. It was found that there were significant differences between the comparative groups as follows:

1. The females teachers had a higher need in deference, succorance, but lower need in orderliness and heterosexuality than the males teachers.
2. The females doctors had a higher need in intraception, succorance, change, but lower need in dominance and heterosexuality than the males doctors.

3. The males teachers had a higher need in orderliness, intraception but lower need in dominance and aggression than the males doctors.

4. The females doctors had a higher need in aggression than the females teachers.

5. Deference, affiliation and intraception were highest in teachers' group, lower in doctors' group and lowest in engineers' group; orderliness was highest in teachers' group, lower in engineers' group and lowest in doctors' group; autonomy and heterosexuality were highest in engineers' group, lower in doctors' group and lowest in teachers' group; aggression was highest in doctors' group, lower in engineers' group and lowest in teachers' group.

กิติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สายสุรี จุติกุล อาจารย์ ดร. วิรัช กมพมาศ และ อาจารย์ ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือ ตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่อง และให้คำแนะนำต่าง ๆ จนกระทั่งวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลงด้วยดี อาจารย์ ดร. พจน์ สะเพียรชัย ที่กรุณาให้คำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับวิธีการทางสถิติ และคุณ ระจิต ตรีพุทธรัตน์ ที่กรุณาให้นำแบบทดสอบที่เคยแปลไว้มาคัดแปลงใช้ในการวิจัย ตลอดจนได้ให้ความช่วยเหลือและคำแนะนำต่าง ๆ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการเขียนวิทยานิพนธ์เรื่องนี้เป็นอันมาก นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ เลขาธิการสมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย เลขาธิการแพทยสมาคมแห่งประเทศไทย และเลขาธิการวิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย ที่กรุณาให้รายชื่อสมาชิกของสมาคม เพื่อนำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอถือโอกาสขอบพระคุณท่านทั้งหลายที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบทดสอบ รวมทั้งท่านที่ได้กรุณาช่วยเหลือในการเก็บข้อมูล ทุกท่านไว้ ณ ที่นี้ด้วย

สารบัญ

	หน้า		
บทคัดย่อ	ก		
กิตติกรรมประกาศ	ง		
สารบัญ	จ		
รายการตารางประกอบ	ฉ		
๑	บทที่		
๑	บทนำ	๑	
	- ความมุ่งหมายทั่วไป	๔	
	- ความมุ่งหมายเฉพาะ	๔	
	- ความเชื่อเบื้องต้น	๔	
	- คำจำกัดความ	๕	
	- ขอบเขตของการวิจัย	๕	
	- การวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๕	
๒	๑	วิธีดำเนินงานและวิธีรวบรวมข้อมูล	๑๓
	- กลุ่มตัวอย่างประชากร	๑๓	
	- เครื่องมือที่ใช้	๑๔	
	- การแปลและตรวจสอบแบบทดสอบ	๑๗	
	- การรวบรวมข้อมูล	๑๘	
	- การวิเคราะห์ข้อมูลและค่าสถิติที่ใช้	๑๘	

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
๓	ผลการวิจัย	๒๐
๔	การอภิปรายผลการวิจัย	๔๔
๕	สรุปผลการวิจัยและขอเสนอแนะ	๖๑

ภาคผนวก ก.

ภาคผนวก ข.

บรรณานุกรม

รายการตารางประกอบ

ตารางที่

หน้า

๑	การเปรียบเทียบบุคลิกลักษณะค่านิยมความต้องการ ๑๕ ประเภของครูชายและครูหญิง	๒๑
๒	การเปรียบเทียบบุคลิกลักษณะค่านิยมความต้องการ ๑๕ ประเภของแพทย์ชายและแพทย์หญิง	๒๓
๓	การเปรียบเทียบบุคลิกลักษณะค่านิยมความต้องการ ๑๕ ประเภของครูชายและแพทย์ชาย	๒๕
๔	การเปรียบเทียบบุคลิกลักษณะค่านิยมความต้องการ ๑๕ ประเภของครูหญิงและแพทย์หญิง	๒๗
๕.๑	การเปรียบเทียบบุคลิกลักษณะค่านิยมความต้องการความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มครู แพทย์ และวิศวกร	๒๘
๕.๒	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของบุคลิกลักษณะค่านิยมความต้องการความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มครู แพทย์ และวิศวกร	๒๘
๖.๑	การเปรียบเทียบบุคลิกลักษณะค่านิยมต้องการยกย่องผู้อื่นระหว่างกลุ่ม ครู แพทย์ และวิศวกร	๓๐
๖.๒	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของบุคลิกลักษณะค่านิยมต้องการยกย่องผู้อื่นระหว่างกลุ่ม ครู แพทย์ และวิศวกร	๓๐

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
๗.๑	การเปรียบเทียบบุคลิกลักษณะด้านความต้องการความเป็นระเบียบระหว่างกลุ่ม ครู แพทย์ และวิศวกร	๓๑
๗.๒	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของบุคลิกลักษณะด้านความต้องการความเป็นระเบียบระหว่างกลุ่ม ครู แพทย์ และวิศวกร	๓๑
๘.๑	การเปรียบเทียบบุคลิกลักษณะด้านความต้องการแสดงออกระหว่างกลุ่ม ครู แพทย์ และวิศวกร	๓๒
๘.๒	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของบุคลิกลักษณะด้านความต้องการแสดงออกระหว่างกลุ่ม ครู แพทย์ และวิศวกร	๓๒
๙.๑	การเปรียบเทียบบุคลิกลักษณะด้านความต้องการพึ่งตนเองระหว่างกลุ่ม ครู แพทย์ และวิศวกร	๓๓
๙.๒	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของบุคลิกลักษณะด้านความต้องการพึ่งตนเองระหว่างกลุ่ม ครู แพทย์ และวิศวกร	๓๓
๑๐.๑	การเปรียบเทียบบุคลิกลักษณะด้านความต้องการผูกไมตรีกับคนอื่นระหว่างกลุ่ม ครู แพทย์ และวิศวกร	๓๔
๑๐.๒	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของบุคลิกลักษณะด้านความต้องการผูกไมตรีกับคนอื่นระหว่างกลุ่ม ครู แพทย์ และวิศวกร	๓๔

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
๑๑.๑	การเปรียบเทียบบุคลิกลักษณะด้านความต้องการเข้าใจตนเองและคนอื่น ระหว่างกลุ่ม ครู แพทย์ และวิศวกร	๓๕
๑๑.๒	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของบุคลิกลักษณะด้านความต้องการเข้าใจตนเองและคนอื่น ระหว่างกลุ่ม ครู แพทย์ และวิศวกร ...	๓๕
๑๒.๑	การเปรียบเทียบบุคลิกลักษณะด้านความต้องการขอความช่วยเหลือ ระหว่างกลุ่ม ครู แพทย์ และวิศวกร	๓๖
๑๒.๒	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของบุคลิกลักษณะด้านความต้องการขอความช่วยเหลือ ระหว่างกลุ่ม ครู แพทย์ และวิศวกร	๓๖
๑๓.๑	การเปรียบเทียบบุคลิกลักษณะด้านความต้องการมีอำนาจเหนือคนอื่น ระหว่างกลุ่ม ครู แพทย์ และวิศวกร	๓๗
๑๓.๒	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของบุคลิกลักษณะด้านความต้องการมีอำนาจเหนือคนอื่น ระหว่างกลุ่ม ครู แพทย์ และวิศวกร ...	๓๗
๑๔.๑	การเปรียบเทียบบุคลิกลักษณะด้านความต้องการยอมรับโทษ ระหว่างกลุ่ม ครู แพทย์ และวิศวกร	๓๘
๑๔.๒	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของบุคลิกลักษณะด้านความต้องการยอมรับโทษ ระหว่างกลุ่ม ครู แพทย์ และวิศวกร	๓๘

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
๑๕.๑	การเปรียบเทียบบุคลิกลักษณะด้านความต้องการช่วยเหลือผู้อื่น ระหว่างกลุ่ม ครู แพทย์ และวิศวกร	๓๔
๑๕.๒	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของบุคลิกลักษณะด้านความต้องการ ช่วยเหลือผู้อื่น ระหว่างกลุ่ม ครู แพทย์ และวิศวกร	๓๕
๑๖.๑	การเปรียบเทียบบุคลิกลักษณะด้านความต้องการเปลี่ยนแปลง ระหว่างกลุ่ม ครู แพทย์ และวิศวกร	๔๐
๑๖.๒	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของบุคลิกลักษณะด้านความต้องการ เปลี่ยนแปลง ระหว่างกลุ่ม ครู แพทย์ และวิศวกร	๔๐
๑๗.๑	การเปรียบเทียบบุคลิกลักษณะด้านความต้องการออกหน้าระหว่าง กลุ่มครู แพทย์ และวิศวกร	๔๑
๑๗.๒	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของบุคลิกลักษณะด้านความต้องการ ออกหน้า ระหว่างกลุ่ม ครู แพทย์ และวิศวกร	๔๑
๑๘.๑	การเปรียบเทียบบุคลิกลักษณะด้านความต้องการคบเพื่อนต่าง เพศ ระหว่างกลุ่ม ครู แพทย์ และวิศวกร	๔๒
๑๘.๒	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของบุคลิกลักษณะด้านความต้องการ คบเพื่อนต่างเพศ ระหว่างกลุ่ม ครู แพทย์ และวิศวกร ...	๔๒

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

๑๘.๑	การเปรียบเทียบบุคลิกลักษณะด้านความต้องการการก้าวร้าว ระหว่างกลุ่ม ครู แพทย์ และวิศวกร	๘๓
๑๘.๒	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของบุคลิกลักษณะด้านความต้องการ การก้าวร้าว ระหว่างกลุ่ม ครู แพทย์ และวิศวกร...	๘๓